

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Hvldericus Zuinglius nouus Euangelista apud Tigurinos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

quandā Alsterensem vocatū, non sine omni quodā, ut Lutherani dicunt, quod Muncerus in loco eiusdem nominis concionatus fuerat. Atqui iisdē recordari debebant, Lutherum quoque prima Ecclesiæ suæ lineamenta Alsteri duxisse. Basileam inde euocatus, concionatoris munere aliquādiu ibi functus est: quumq; die quodam concionē haberet, vidit magnā staturæ hominem templum intrantem, & ad lacus Consulis confidentem (a) Finita concione Carolstadius quærit ex Consule quisnam vir ille esset insolitæ staturæ, qui iuxta ipsū confederet. Consule vero respondente, neminem à se visum; torus consternatus vnā cum Consule domū contredit. Aduenienti domestici narrant, magnæ staturæ hominem ædes ingressum, filium ipsius mediū arripuisse, & in altum eleuatum, sine ulla ratione in terram decidere permisisse, additis his verbis; Patri suo multam salutem diceret, quæ intra triduum esset visurus (b). Accedente ad reliquas animi & corporis miserias hac quoque consternatione, Carolstadius post triduum extremum vitæ diem clausit. Hunc quidem dæmonem fuisse, à quo, ut B. utus olim à malo suo genio, tamquam vadimonio ad mortem euocatus fuerit, dubiū non est. Et forsasse idem fuit à quo doctrinam illam accepisse se scribit (Luthero idem attestante) Christum verbis his, *Hoc est corpus meum*, non panem sed corpus suum quod mensæ assiltebat, deuorasse. Tigurtini tamē Theologi, vt honori eius consulerēt, qui primus oculos ipsis aperuit ad cognoscendam veram de Cœna Domini doctrinam, honorifico eum testimonio ornatunt. Confessioni ipsorū infecto, quo aiunt, *quandiu apud ipsos fuerit Archidiaconi munere functus, honeste se, & vt Christianum deceat, gessisse, a bona cum gratia & venia Basileam inde se contulisse: toto vero eotempore nihil ipsorum Fidei cōtrarium docuisse. Hoc vero testimonium se ipsius persona non autem libris, qui sibi visi non sunt, impertire: credere etiam Basileenses idem de ipso testificatos. Vides, opinor, quomodo Sacramentariorū schola multo ante Geneuensem sua data, suo cum absoluat calculo qui ab omnibus tamquam à maligno spiritu infensus, fuit condemnatus. Lutherani à diabolo eum strangulatum, neque hoc ipsos Calvinistas negare posse asseuerant, tot testium confessionibus, tot bonæ fidei scriptorum testimonijs, adeoq; ipsorū Basileensium Pastorum litteris confirmatum. Hic exitus fuit Carolstadij, qui omnibus formidabilem Lutherū primus lacessit & aperto bello oppugnavit, qui altissimum Christianæ religionis myste-*

rium conuellere ac proculcare aggressus est, qui staturas confregit, qui sacerdotalis cœlibatus vinculum soluit: neque aliam nominis sui memoriam reliquit, quam quod plerisque nimis diu vixisse visus est. Superstitem habuit filium, Ioannē nomine, qui deserta patris hæresi, ad Catholicam Ecclesiā redijt, & quo tempore Concilium celebrabatur, Tridūci tuit. Sed iam ad alterū, eumq; multo deteriorē eiusdem sectæ conditorem transeo.

D E HVLDERICO ZVINGLIO,
Et Ioanne Oecolampadio, Helueticis
schismatis auctoribus.

CAPVT VIII.

ARGVMENTVM.

- I. *Huldericus Zuinglius nouus Euangelista apud Tigurinos.*
- II. *Eius de Cœna Domini doctrina, à Spiritu S. vt aiebat, accepta.*
- III. *Zuinglij fallacia.*
- IV. *De Spiritu qui Zuinglio apparuit.*
- V. *Lutheri, Zuinglij & aliorum Contentiones Sacramentaria.*
- VI. *Zuinglius à Luthero tamquam frater recipi petens, repulsam patitur.*
- VII. *Zuinglius Pelagianorum errorem renouat.*
- VIII. *Initium Zuinglianæ schismatis in Heluetia.*
- IX. *De Ioanne Oecolampadio Zuinglij symmysta.*
- X. *De eius morte: & quid de viroque senserit Lutherus.*

I. **D**Vm Lutherus & Carolstadius in Saxonia tumultuantur ac deliria sua spargūt, Huldericus Zuinglius, è milite Canonicus Constantiensis, in Heluetia somnia sua quoque cepit proponere. Et initio quidem ab Indulgentijs orsus est, vt Lutherus, sed mox ad peiora cum Carolstadio prolapsus est; à quo tamē in Sacramentaria re quo ad modum explicandi Verba Christi *Hoc est corpus meum* dissentiebat, etsi in eo conueniebat, quod (c) contra vniuersum totius Christianæ antiquitatis consensum realem corporis Iesu Christi in Cœna præsentiam negaret: ac postea cum eo colloquutus, perlectis eius libris, à sententia Lutheri quam

Q 3

a Alber. contra Carlstad. f. 1. b. f. 2. a. b Thom. Bozius tom. 2. de signis Ecclesie lib. 23. cap. 3. Lutherani in hist. conf. Aug. pag. 40. Bismare. in Vita Carlstad. Vid. Eras. Alb. conf. Carolst. Tom. 3. l. 1. pag. 88. c Hist. Conf. Aug. f. 41. Alber. loc. citato. d Gramin. us in vita sua, 117. Ioan. Sapidus in Epitaph. 8. distich. lit. x. 8. a.

quam hæcenus amplexus fuerat, discessit, suamque ad Carolstadij opinionem proprius aliquanto accommodauit, ut in libro suo, De Eucharistia ipse fatetur. Annum hunc qui fuit MDXXV. (a) tamquam infortunatum ipsi Lutherani detestantur, ut in quo Sacramentarium secta ita prodijt, in apertum ut professionis suæ tutum locum & sedem cõperit obrinere, quem in Carolstadio vago non potuerat habere. Inuerunt ad rem eam Anabaptistarum tumultus, seditiosa rusticorum plebs cæsa, & Iubilæum à Papa promulgatum. Porro Zynglius ne aliorum sectator potius quam nouæ sectæ conditor videretur, (b) Tigurinis persuasit, nec Lutherum nec Carolstadium veram articuli de Cœna Domini intelligentiam habere, hunc ræmæ ab ea propius aliquanto abesse: à se autem vno huius tantum mysterij veritatem erutam esse & patefactam. Idem de Carolstadij doctrina sententiam rogatus, auctor fuit ut librorum eius lectio nemini interdiceretur, *ut cui nec animus nec arma, sed dexteritas tantum hys utendi desuerit.* (c) Aliquem veritatis gustum habuisse, sed figuram qua Corporis sui perceptionem Christus inuoluerit, accommodare nesciuisse. A Luthero idem initio suorum Operum protestatur nihil se didicisse, sed Euangelium prius etiam quam Lutheri nomen audijisset, prædicasse: hoc modo magistri auctoritatem defugiens, à quo honorifico *Fortis Athleta Iesu Christi* titulo fuerat ornatus. Tantum ei placebant omnes, qui cum Catholica Ecclesia diuortium fecissent.

Fuit vero Zynglius, (e) quo tempore contra Ecclesiam rebellare cõpit, Canonicus Constantiensis; sed carnis libidine de qua explenda uicè, ut ipse fatetur, cogitabat, victus, venditis Ecclesiasticis beneficijs vxorem duxit. Cum aliquot annis diu in fœdissimo concubinato uixisset. (f) Initio quidem ab omni disputatione contra articulum de Cœna Domini abstinebat, ac figuram illam, (g) pro qua postea tamquam pro aris & focis pugnavit, occultabat: cõibatam tantum sacerdotum & Indulgentias oppugnabat, Lutheri exemplo, quâuis Heidelbergenses Zynglium nondum audito Lutheri nomine, tam voce quam stilo Indulgentias oppugnasse affirmant, (h) ut scilicet demonstrant ab eodem spiritu quo in Saxonia Lutherum, Zynglium in Heluetia fuisse incitatum, cauendo, ut solent Filij superbiæ, ne ab alio didicisse, sed suo ingenio quicquid id demum sit attigisse videntur, Sed siue id ita sit, ut Heidelbergenses asse-

runt, siue iecus, parum refert, opinioni aduersæ certe non deerunt argumenta, uti illud quod credibile non sit, quæ tum toti Orbi nota fuere de Lutheri Indulgentiarum lite, solum Zynglium ignorasse.

II. Zynglius igitur tam realis, quæ in Catholica docetur Ecclesia, Præsentis, per Transsubstantiationem id est conuersionem panis & vini; quam Lutherana Impanationis & Inuinationis, ut ita dicam, oblitus, idem fere quod Carolstadius docere cõpit, nimirum Corpus Christi nec sub speciebus panis, nec cum pane esse posse, (i) sed panem figuram esse absentis corporis, nec distribui aliud quam verum panem & naturale vinum. Hæc tota substantia doctrinæ Zynglianæ de cœna, de qua merito exclames. O profundam & supernaturalem plenam inauditi mysterij doctrinam! *Panem esse & manere panem; & vinum esse & manere vinum. Panem manducari & vinum bibi &c.* idque cum phantasia quadam, vel memoria, quod Christus Dominus in ultima cœna etiã manducavit ipse dederit; manducandum panem ac bibendum vinum, ac postea sit mortuus pro hominũ salute. Quæ suppositione in suo cerebro facta, sine omni auctoritate ab Apostolis acceptã, pergit & Sacramentum Eucharistiæ &c. definiat, *nihil aliud esse quam sanctam & diuinam quandam populi in Ecclesia Dei gratiarum actionem pro passione & morte Iesu Christi, quæ audientes si interrogent, quomodo Christus id quod tradebat discipulis suis, tradendo panem ac vinum asseuerare potuerit.* Hæc esse corpus suum, respondet Zynglius; *Panẽ ideo vocari corpus Domini, quod illum manducãdo in memoriam reducatur passio eius & mors, perinde ac si manducando pisa, & cogitando de ouis, dicamur mãducare pullos gallinarum.* Itaque plurimam in hoc Sacramento, Homo ille effixit figuram, nescio cuius Rhetoricæ, *panem ideo appellari Corpus Domini, quod passio eius & mors tum in memoriam nobis reducatur.* Hinc vero figuram ille non minus, quam ceteri, fluctuans, quinque aut

a Hist. Confess. Augustana. b Zyngl. Tom. 2. fol. 243. in subsidio. de Eucharist. & fol. 153. b. c Pencer. in Var. histor. de Melancht. fol. 11. d Tom. 1. art. 18. e Pantaleon. in præsap. Vir. Illustr. in Zyngl. f Mycon. in Vita Zyngl. g Zyngl. in subsid. Euch. art. 15. h Adm. Christ. fol. 217. i Bis. in Vita Carlstad. Lauather. in princ. hist. Sacramentario.